

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo/rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. aparstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke tako po tehnologiji izdelave, obliki kot po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	MIZARSTVO
	ŠTOKRLE – SESTAVNI DEL KLEČALNIKA

PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
Psihologija <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe) - Učni stili - Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none"> - Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) Ergodidaktika	Teoretični del: 6 ur

<ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) <p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA <ul style="list-style-type: none"> - poznavanje tipa lesa in njegovih zakonitosti - obvladovanje struženja in oblikovanja lesa - obvladovanje meril in estetike (replik in elementov kulturne dediščine) <p><i>OPOZORILO: tečaj varnosti pri delu je nujno potreben za pristop k usposabljanju.</i></p>		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja 16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - les listavcev: oreh (noge), hrast (klini), javor (most stola) - smreka (sedalo) - olje za zaščito lesa - ustrezno suh les (zračno suh les, ki je dovolj voljen/prožen) - sedalo: pravilno izbran les – radialen (del iz sredinskega dela hloda) - olje: laneno 	<i>Čas priprave materiala:</i> <i>Les se lahko kupi,</i> <i>1-3 ura</i>
Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – verižna motorna žaga – mizarska krožna žaga – poravnalni skobeljni stroj – debelinski skobeljni stroj – formatna krožna žaga – rezkar – horizontalni vrtalni stroj – dleta 	

	<ul style="list-style-type: none"> – lesen bat – ročni rezkalni stroj – kopirna stružnica – ročni vrtalni stroj – konusni sveder – kladivo – mizarske sponse – finorezna ročna žaga – kotniki – kontrolne šablone (se pripravijo po potrebi) <p>strugalna plošča (Staro-Strugla iz ok. leta 1900, podobno delu z obličem – stružnikom; angl. <i>Cabinet scraper</i>, nem. <i>Ziehklinge</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> – brusilni papirji – ročni brusilni stroj – čopič, krpe – kovinska posoda za shranjevanje oljnih krp 	
<p>Tehnologija izdelave (prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – izdelava delavniškega načrta 1 : 1 (ročna risba) – izris presekov in detajlov (izbran pogled) – popis materiala in izdelava kosovnice (ime, dimenzije, vrsta materiala) – dolžinsko krojenje lesa – širinsko krojenje lesa 	<p><i>Risanje: 2 uri</i></p> <p><i>oblanje in krojenje lesenih delov (posamično) : 3 ure</i></p>

- poravnavanje sortimentov
- debelinsko skobljanje
- širinsko lepljenje
- dolžinski in formatni razrez
- strojna in ročna izdelava čepov
- rezkanje robov (sedalni ploskvi in mostu je treba *porezkati* radius)
- struženje nog
- poizkusno sestavljanje spojev in prilagajanje elementov

- izdelava lesenih klinov
- postopno sestavljanje okvirjev
- zabijanje lesenih klinov
- rezanje lesenih klinov
- postrganje neravnin/neujemanj sestavljenih delov
- brušenje

- oljenje* (laneno olje se lahko bogato nanese in sloj večkrat razmaže – les se enakomerno prepoji kot dopušča njegova homogenost; višek olja se odstrani s krpo, les pa se po krajšem sušenju spolira s suho krpo do suhe površine)

VARNOST PRI DELU: Oljne krpe je treba shranjevati v negorljivih posodah.

Dolgoročno je treba izdelek dodatno naoljiti.

Izdelava izdelka: 1 dan

Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine

Izdelek je edini še ohranjen del klečalne klopi enega od dveh stolov. Štokrle so vzeli iz klečalne klopi, lahko se je uporabljal kot del klečalnika in za raznorazna opravila. Vogalna vez je zelo bogata, a geometrijsko preprosta. Izvirni izdelek najdemo v cerkvi pri Sv. Barbari nad Škofjo Loko. Je del cerkvenega pohištva iz baročnega obdobja.

Mizarstvo je najbolj razširjena lesna obrt, ki se ukvarja z oblikovanjem lesa, zlasti z izdelavo vseh vrst pohištva za notranje ali zunanje prostore. Kot poklicna obrt se je iz domače mizarske dejavnosti razvila v poznem srednjem veku. Posebno zvrst mizarskega rokodelstva predstavljajo posamezniki, ki se ukvarjajo z restavriranjem ali replikami starega stilnega pohištva.

PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov	Izločilni kriteriji
Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov	<ul style="list-style-type: none"> – samostojno načrtovanje izdelka (forma, klasične vezi) oz. izris delavniškega načrta – prepoznavanje drevesnih vrst in izbira lesa glede na njegove lastnosti – prepoznavanje oblik – estetika – ustreznost dimenzij – površinska obdelava – površinska zaščita – delo na strojih – delo z ročnimi orodji <p>Čas izdelave izdelka: 2 dni</p>	<ul style="list-style-type: none"> – napačna izbira lesa: preveč moker / ne dovolj suh les, (nad 12 % vlažnosti) – napačna uporaba lesa (za sedalo uporabljen les iz bočnice) – nepravilen proces obdelave – ohlapnost spojev – neustrezna površinska obdelava

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

